

YÖNETMELİK

Çevre ve Şehircilik Bakanlığında:

ÇEVRE DENETİMİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında çevrenin korunması için tesis veya faaliyetlere gerçekleştirilecek denetimlere, denetim yapacak personelin niteliklerine, ihlallerin tespitine ve idari yaptırım uygulamalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

a) Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde kalan serbest ve münhasır ekonomik bölgeler dâhil tüm kara alanlarında, ülkenin egemenlik alanlarındaki denizlerde ve yargılama yetkisine tabi olan deniz yetki alanlarında ve bunlarla bağlantılı sularda, tabii veya suni göller ve baraj gölleri ile akarsularda 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca yapılacak çevre denetimlerine ve uygulanacak idari yaptırımlara ilişkin usul ve esaslar ile yürütülecek iş ve işlemleri,

b) 3/3/2005 tarihli ve 5312 sayılı Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun uyarınca Bakanlığın görev ve yetkileri kapsamında kalan denetimlere ilişkin usul ve esaslar ile yürütülecek iş ve işlemleri,

c) Çevre denetçisinin niteliklerini,

ç) Faaliyet veya tesis sahiplerinin yükümlülüklerini,

d) Denetim ile ilgili birimlerin görev ve yetkisini,

e) Çevre gönüllüsünün nitelik ve görevlerini,

kapsar.

(2) Bu Yönetmelik; askeri işyerleri, askeri bölgeler ve tatbikatların denetiminde, 2/7/2018 tarihli ve 702 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname uyarınca Nükleer Düzenleme Kurumunun yetki alanına giren konular ile 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında yer alan konuların denetiminde uygulanmaz.

(3) Bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen konularda, ilgili kurumun oluşabilecek risklere karşı gerekli tedbirleri alması kaydıyla Bakanlık ve ilgili kurumlar arasında bir protokol yapılarak ortak denetim yapılabilir.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 12 nci, 15 inci, 24 üncü, 25 inci, ek 3 üncü, ek 5 inci ve ek 7 nci maddeleri ile 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 103 üncü, 104 üncü, 109 uncu ve 508 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakan: Çevre ve Şehircilik Bakanını,

b) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,

c) Birleşik çevre denetimi: Tesis veya faaliyetlerin çalışmalarının 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan mevzuata uygunluğunun bir arada ele alındığı çevre denetimlerini,

ç) Çevre bilgi sistemleri: Kanunda tanımlı yükümlülüklerin uygulanması, izlenmesi veya denetlenmesine yönelik Bakanlıkça oluşturulmuş yazılımları,

d) Çevre birimi: Bakanlık ve İl Müdürlüklerinin, Kanun kapsamında iş ve işlemlerini yürüten teknik birimlerini,

e) Çevre denetçisi: Çevre birimlerinde görev alan ve 9 uncu maddede belirtilen şartları taşıyan kişiyi,

f) Çevre denetçisi adayı: Çevre birimlerinde görev alan ve çevre denetçisi olmak amacıyla denetim faaliyetlerine katılan kişiyi,

g) Çevre denetim ekibi: Çevre denetimini gerçekleştirmek üzere 8 inci madde hükümleri uyarınca oluşturulan denetim ekibini,

ğ) Çevre denetimi: Tesis veya faaliyetlerin 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan mevzuata uygunluğunu kontrol etmek için, tesis veya faaliyetlere ilişkin bilgilerin tarafsız bir şekilde toplanmasını, değerlendirilmesini, tespitlerin tutanak altına alınmasını, gerektiğinde rapor haline getirilmesini ve uygunsuzluk halinde idari yaptırım kararını verme ile yetkilendirilmiş makama bildirilmesini,

h) Çevre gönüllüsü: Bakanlıkça, uygun niteliklere sahip kişiler arasından seçilen ve 2872 sayılı Çevre Kanunu

ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan düzenlemelere aykırı faaliyetleri Bakanlığa bildiren kişiyi,

1) Çevresel risk değerlendirmesi: Tesis veya faaliyetlerin çevre ve insan sağlığı üzerindeki potansiyel etkisi ile denetim sıklığını yansıtan ve risk değerlendirme yöntemi ile belirlenen sınıflandırmayı,

i) Denetim planı: Denetim otoritesinin öncelikleri ile hedeflerini belirleyen ve denetim programlarını içeren stratejik dokümanı,

j) Deniz kirliliği denetçisi: Gemilerden kaynaklanan deniz kirliliğinin kontrolünde görevlendirilecek olan ve nitelikleri Bakanlıkça belirlenen deniz kirliliği denetim personelini,

k) Deniz kirliliği denetim ekibi: İki veya daha fazla deniz kirliliği denetçisinden oluşan ve Bakanlıkça yetki verilmiş kurum ve mercilerin yetkili makamı tarafından görevlendirilen denetim ekibini,

l) E-denetim sistemi: Çevre denetim süreçlerinin yürütüldüğü yazılımları içeren sistemi,

m) Gemi: Kullanma amacı ne olursa olsun, denizde ve iç sularda kürekten başka bir aygıtla yola çıkabilen tüm deniz araçlarını, hava yastıklı tekneleri, hidrofil botlar, platformlar ve denizaltılar gibi her türlü yapı ve tipteki tekneyi,

n) İhlal: 2872 sayılı Çevre Kanununda ve ilgili mevzuatta belirtilen yasaklara, standartlara ve yükümlülüklere aykırılığı,

o) İl Müdürlüğü: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerini,

ö) Kanun: 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununu,

p) Konu bazlı çevre denetimi: Tesis veya faaliyetlerin, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan mevzuattan en az birine uygunluğunun ele alındığı çevre denetimlerini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Yükümlülükler

Denetime tabi tesisler veya faaliyetler

MADDE 5 – (1) Kanun ve ilgili mevzuat hükümleri kapsamına giren her türlü kirlilik kaynağı, ihlal, tesis ve faaliyetler denetime tabidir.

Denetime tabi tesislerin veya faaliyetlerin yükümlülükleri

MADDE 6 – (1) Denetime tabi tesis veya faaliyetler;

a) Denetim sırasında çevre denetçisinin veya deniz kirliliği denetçisinin tesis veya faaliyet sahalarına girmesini, güvenliğini ve denetim için gerekli görülen personel ile her türlü ekipmanı sağlamla,la,

b) İlgili mevzuat kapsamında gerekli ölçüm ve analizleri, Bakanlığa ya da Bakanlıkça yetkilendirilmiş özel veya kamu kurum ve kuruluşlarının laboratuvarlarına yaptırmakla, ölçüm ve analizlerin giderlerini karşılamakla,

c) Çevre denetçisinin veya deniz kirliliği denetçisinin gerekli gördüğü hallerde ve/veya itiraz durumunda talep edilen ölçüm ve analizlerin giderlerini karşılamakla,

ç) Denetimle ilgili istenilen bilgi ve belgeleri talep edilen sürede eksiksiz olarak sağlamla,la,la, yükümlüdür.

Yetkili birimler

MADDE 7 – (1) Bakanlığın tesis veya faaliyetleri denetlemekle yetkili birimleri; Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü ile İl Müdürlükleridir.

(2) 21/10/2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanunun Uygulama Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrası ile anılan Yönetmeliğin 54 üncü maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında belirtilen hususlarda Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü ile İl Müdürlükleri denetim yapmaya yetkilidir.

(3) Çevre mevzuatının yetkili kıldığı kurum ve mercilerin denetim yetkileri saklıdır.

Çevre denetim ekibinin görevlendirilmesi

MADDE 8 – (1) Bakanlık merkez veya taşra teşkilatında denetim görevinin yapılması için denetimle yetkili birimin en üst amiri tarafından çevre denetim ekibi görevlendirilir.

(2) Çevre denetim ekibi, dördüncü fıkrafta belirtilen denetimler hariç olmak üzere, en az iki çevre denetçisinden oluşur.

(3) Çevre denetim ekibine çevre denetçisi adayları da dâhil edilebilir. Çevre denetim ekibinde yer alan çevre denetçisi adayları denetim tutanağını gözlemci olarak imzalar.

(4) Kanunun ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile ek 11, ek 12 ve ek 13 üncü maddeleri kapsamında yapılan denetimlerde, 13/1/2005 tarihli ve 25699 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında yapılan yakıt denetimlerinde, 10/9/2014 tarihli ve 29115 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında yer almayan hayvansal atık şikâyetleri için yapılan denetimlerde ve 19/7/2013 tarihli ve 28712 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Koku Oluşturan Emisyonların Kontrolü Hakkında Yönetmelik, 4/6/2010 tarihli ve 27601 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği, 11/3/2017 tarihli ve 30004 sayılı Resmî

Gazete’de yayımlanan Egzoz Gazı Emisyonu Kontrolü Yönetmeliği ile 10/10/2009 tarihli ve 27372 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Numune Alma ve Analiz Metodları Tebliği kapsamında yapılan denetimlerde; çevre denetim ekibi, ekte en az bir çevre denetçisi bulunması kaydıyla çevre birimlerinde tekniker olarak görevli olan çevre denetçisi eğitimi almış personelden oluşturulabilir.

(5) Bakanlıkça yetki verilmiş kurum ve merciler, yetki devri kapsamında Bakanlıkça belirlenmiş olan nitelik ve koşullara uygun denetim ekibi ve personeli ile denetimleri yürütürler.

Çevre denetçisinde aranacak nitelikler

MADDE 9 – (1) Çevre denetçisi olmak için;

- a) Bakanlık ve İl Müdürlüğünün çevre birimlerinde görev almak,
- b) Üniversitelerin mühendislik, mimarlık veya fen fakültelerinden mezun olmak,
- c) Kapsamı Bakanlıkça belirlenen çevre denetçisi eğitimini tamamlamış olmak,
- ç) Çevre mevzuatı kapsamında en az on beş çevre denetimine çevre denetçisi adayı olarak katılmak, zorunludur.

Çevre denetim ekibinin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 10 – (1) Çevre denetim ekibinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Denetlenecek tesis veya faaliyetin prosesi, ürünleri ve hizmetlerine dair bulgular ile daha önce yapılan denetimlerden elde edilen bulguları toplamak ve bunları değerlendirmek.

b) Denetim mahalline, özellikle ihbar, şikâyet ya da kirliliğin ve/veya bozulmanın görüldüğü durumlarda en seri şekilde ulaşmak.

c) Denetim sırasında gerekli gözlem ve tespitleri yapmak, bilgi ve belgeleri değerlendirmek.

ç) Çevre mevzuatı çerçevesinde denetimi gerçekleştirmek ve çevre kirliliğini ve/veya ihlali belirlemek.

d) Gerekli görülmesi hâlinde; ölçüm ekipmanı bulunması durumunda ölçüm yapmak, ölçüm ekipmanının olmaması veya yeterli olmaması durumunda ilgili mevzuatta belirtilen esaslar çerçevesinde ölçümler/analizler için numune almak ya da aldırarak.

e) Eğer mümkün ise; ihlali fotoğraf, video çekimi, hava fotoğrafı veya uydu görüntüsü ile belirlemek.

f) Denetimin bitiminde çevre denetim tutanağını düzenlemek.

g) Gerektiğinde mahallin mülki idari amirinden kolluk kuvveti görevlendirilmesini talep etmek.

ğ) 18 inci madde kapsamında denetim raporu hazırlamak ve ilgililere göndermek.

h) İhlal tespit edilmesi halinde uygulanması öngörülen idari yaptırım; çevre denetim tutanağını, varsa fotoğraf/video kayıtlarını, hava fotoğraflarını, uydu görüntülerini, numunelere ilişkin analiz sonuçlarını ilgili dokümanlar ile birlikte bağlı bulunduğu idari yaptırım kararı vermeye yetkili makama/amirlere sunmak.

(2) Çevre denetim ekibinde yer alan çevre denetçileri; eşlerine, ikinci dereceye kadar (bu derece dâhil) kan ve sıhrî hısımlarına ait veya bunların yönetimleri altındaki ya da kendilerinin veya bunların ortağı buldukları tesis veya faaliyetlere denetim yapamazlar.

Çevre denetçisi kimlik kartı

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde yer alan koşulları sağlayan Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı personeli için şekli ve içeriği Bakanlıkça belirlenecek çevre denetçisi kimlik kartı düzenlenir.

(2) Bakanlık ve İl Müdürlüğünün çevre birimlerinde görev alan personelde mevcut olan çevre denetçisi kimlik kartları geçerlidir.

(3) Denetim görevinden herhangi bir nedenle süresiz ayrılanlar, çevre denetçisi kimlik kartlarını Bakanlığa gönderilmek üzere İl Müdürlüklerine teslim eder.

(4) Görev yeri değişen çevre denetçileri, atandıkları İl Müdürlüklerinde denetçi kartlarını denetim görevleri devam ettiği sürece kullanabilirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çevre Denetim İlkeleri

Planlı denetimler

MADDE 12 – (1) Tesis veya faaliyetlerin çevre üzerindeki potansiyel etkilerinin risk değerlendirme yöntemi ile sınıflandırıldığı ve denetim sıklığının belirlendiği çevre denetim planları, Bakanlık ve İl Müdürlüklerinin işbirliği ile hazırlanır. Bu planlar ulusal, bölgesel veya il ölçeğinde yıllık olarak veya istenilen periyotta oluşturulabilir ve gerektiğinde değiştirilebilir.

(2) Çevre denetim planları;

a) Plana alınan tesis veya faaliyetlerin çevresel risk değerlendirme bilgilerini,

b) Çevre birimi ve denetim altyapısı bilgisini,

c) Yıllık birleşik çevre denetim programını,

ç) Çevresel risk değerlendirme esaslı hazırlanmış programı,

d) Şikâyet, kaza, ihbar, uygunsuzluk ve izin verme amacı gibi durumlarda yapılan rutin olmayan denetimlerin usulünü,

içerir.

(3) Bakanlığın merkez ve taşra teşkilatınca birleşik denetim gerçekleştirilecek tesis veya faaliyetler için yıllık birleşik çevre denetim programı; Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü ve İl Müdürlüklerinin işbirliği ile bir önceki yılın Aralık ayında hazırlanır ve Bakan tarafından onaylanarak yürürlüğe girer.

(4) Çevresel risk değerlendirme esaslı çevre denetim programları ile ihtiyaç duyulan diğer denetim programları, konu bazlı çevre denetiminin yanı sıra birleşik çevre denetimleri olarak da gerçekleştirilebilir.

(5) Bakanlık ve Bakanlığın yetki verdiği kurum ve merciler, denetimleri kendilerinin belirlediği programlar çerçevesinde yetki konularına göre konu bazlı olarak gerçekleştirirler.

Plansız denetimler

MADDE 13 – (1) Kaza ya da olay gibi durumlarda veya gerek görüldüğü hallerde yapılan ani denetimler ile şikâyet ve ihbar denetimleri, denetim planına bağlı olmaksızın birleşik ya da konu bazlı çevre denetimi olarak yapılır.

(2) Bakanlık veya İl Müdürlüklerine bildirilen şikâyetler, 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ile 1/11/1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanuna uygun olması şartıyla değerlendirmeye alınır ve şikâyet konusunun Çevre Kanunu kapsamında olması halinde denetim gerçekleştirilir. İhbar durumunda ise ihbar konusunun Çevre Kanunu kapsamında olması halinde denetim gerçekleştirilir.

Bildirim

MADDE 14 – (1) Yıllık birleşik çevre denetim programına alınan tesis veya faaliyetlere, denetim tarihinden en az on iş günü öncesinde yıllık denetim programına alındıkları bildirilir.

(2) Yıllık birleşik çevre denetim programı dışında yapılan denetimlerin haberli yapılması zorunlu değildir.

Denetim sonuçlarının değerlendirilmesi

MADDE 15 – (1) Denetim faaliyetleri yıllık olarak değerlendirilir ve Bakanlıkça hazırlanan yıllık faaliyet raporları halkın erişimine açılır.

(2) Yetki devri yapılan kurum ve merciler tarafından Kanuna göre yapılan tüm çevre denetimlerine dair bilgiler, ceza ile sonuçlanıp sonuçlanmamasına bakılmaksızın Bakanlıkça belirlenen şekilde Bakanlığa bildirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çevre Denetim Usul ve Esasları

Çevre denetim tutanağı

MADDE 16 – (1) Bakanlık merkez ve taşra teşkilatında görevlendirilen çevre denetim ekibi tarafından yapılan denetim ve incelemeler sonucunda;

a) Çevre denetimlerinde Ek-1’de yer alan çevre denetim tutanağı düzenlenir.

b) Egzoz gazı emisyon kontrolü için yapılan taşıt denetimlerinde, Egzoz Gazı Emisyonu Kontrolü Yönetmeliği ekinde yer alan egzoz gazı emisyon denetim tutanağı kullanılır.

c) Çevre denetim tutanağı, e-denetim sistemi üzerinde hazırlanarak denetim ekibi tarafından elektronik imza ya da mobil imza ile imzalanır.

ç) E-denetim sisteminin kullanılmasının mümkün olmadığı durumlarda her nüshası arasına karbon kâğıdı konulan ya da kendiliğinden karbonlu matbu çevre denetim tutanağı, mürekkepli veya tükenmez kalemle en az üç nüsha halinde hazırlanır ve denetim ekibi tarafından imzalanır. İmzalı çevre denetim tutanağı e-denetim sistemine kaydedilir.

d) Tesis veya faaliyetlere yapılan saha denetimlerinde çevre denetim tutanağı yerinde düzenlenir.

e) Matbu çevre denetim tutanağı kullanılarak yapılan saha denetimlerinde, talep edilmesi halinde tutanağın bir nüshası denetime tabi olan sorumlu kişiye verilir. E-denetim sistemi ile hazırlanan imzalı çevre denetim tutanakları, talep edilmesi halinde denetime tabi olan sorumlu kişinin beyan edeceği e-posta adresine gönderilir.

(2) Bakanlık birimleri ya da diğer kurum ve kuruluşlarla ortak yapılacak çevre denetimlerinde çevre denetim tutanaklarını denetime katılan diğer görevliler de imzalar.

(3) Bakanlıkça yetki verilmiş kurum ve mercilerin kullanacağı çevre denetim tutanağı formatı ve kullanım şekli kendileri tarafından belirlenir. Belirlenecek formatta düzenlenecek çevre denetim tutanağında denetlenen gerçek kişi ise; adı soyadı, adresi, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı değilse pasaport numarası ve yabancı kimlik numarası, tüzel kişi ise; unvanı, vergi dairesi, vergi sicil numarası, adresi, kanunî temsilcisinin adı soyadı ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası bilgilerinin, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı değilse pasaport numarası veya yabancı kimlik numarasının yer alması zorunludur.

İhlalin tespiti

MADDE 17 – (1) Kanunda belirtilen ihlallerin belirlenmesinde çevre denetim tutanağı kullanılır. İhlal tespitinde çevre bilgi sistemleri, fotoğraf, hava fotoğrafı, kamera, uydu görüntüleri ve diğer teknik cihazlardan yararlanılabilir.

(2) Saha denetimleri haricinde;

a) Çevre bilgi sistemleri ile yapılan tespitlerin denetim ekibi tarafından ihlali işleyen ve ihlalin tespiti için yeterli bulunması halinde çevre denetim tutanakları bu bilgilere dayandırılarak düzenlenebilir.

b) Resmi yazı ile denetim ekibine intikal eden ihlal bildirimlerinde, olayın mahiyeti nedeni ile ihlalin tekrar yerinde tespitinin mümkün olmadığı durumlarda, bildirilen bilgi ve belgelerin denetim ekibi tarafından ihlali işleyen

ve ihlalin tespiti için yeterli bulunması halinde çevre denetim tutanakları bu bilgilere dayandırılarak düzenlenebilir.

(3) İhlal tespiti ile bu ihlalleri gerçekleştirenlerin tespitinin aynı anda yapılmasının mümkün olmadığı durumlarda yapılan tespitler için gerçek kişi çevre denetim tutanağı kişi bilgileri boş bırakılarak düzenlenir. İhlali gerçekleştirenler tespit edildiğinde, kabahat fiilini işleyenlerin niteliğine göre gerçek ya da tüzel kişilik olarak düzenlenecek olan çevre denetim tutanağında, daha önce ilgili fiile dair kişi bilgileri boş bırakılarak düzenlenmiş olan tutanağın numarası belirtilir.

(4) İhlalin tespiti için numune alınması gerekiyorsa, bu numuneler usulüne uygun olarak yeterli miktarda alınır, etiketlenir ve mühürlenir. Numunelerin analizi yetkili laboratuvarlarca yapılır. Laboratuvar, analiz sonuçlarını faaliyet sahibine ve denetimi yapan ilgili kuruma bildirir. Analiz sonuç raporları delil olarak değerlendirilir. Alınan numuneler denetim tutanaklarında belirtilir.

(5) İhlalin belirlenmesi için fotoğraf, kamera ve diğer teknik cihazlardan yararlanılması veya numune alınması işleminin; ilgililerin olay mahallinden ayrılması, olayın kendine özgü mahiyeti gibi fiili imkânsızlıklar nedeniyle yapılamadığı durumlarda çevre denetim tutanağının düzenlenmesi ihlalin tespiti için yeterlidir.

Denetim raporu

MADDE 18 – (1) Yıllık denetim programına alınan birleşik denetimlerde denetim raporu hazırlanır. Denetim raporu kırk takvim günü içinde hazırlanmalıdır. Bu süre analiz, ölçüm ve belge istenen durumlarda ilgili belgelerin denetçiye ulaştığı tarihten itibaren başlar. Denetim raporunda;

- a) Denetim sırasında tespit edilen hususlar, eksiklikler ve uygunsuzluklar,
- b) İdari yaptırım uygulanmasını gerektiren durumlarda önerilen cezalar ile yasal dayanakları, yer alır.

(2) Denetim raporu; ekinde çevre denetim tutanağı, numune alınmış ise analiz sonucuna ilişkin rapor, fotoğraf ve video çekimi yapılmış ise buna ilişkin kanıtlar ve ilgili diğer belgelerle birlikte idarî yaptırım kararı vermeye yetkili mercie sunulur.

(3) Yıllık birleşik denetim programına alınan tesis veya faaliyetlere, yapılan birleşik denetime ait raporların bir nüshası gönderilir.

İdari yaptırım kararı

MADDE 19 – (1) Yapılan denetim sırasında, Kanunda belirtilen gerekliliklere uyulmadığının veya yükümlülüklerin yerine getirilmediğinin tespit edilmesi durumunda Kanunda belirtilen cezalar uygulanır.

(2) Söz konusu idari yaptırım kararına yol açan ihlal, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunlara göre suç oluşturuyor ise soruşturma yapılması için Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

(3) Bakanlık, İl Müdürlükleri ve Bakanlıkça yetki verilmiş kurum ve merciler tarafından düzenlenen idarî yaptırım kararlarında;

- a) İdarî yaptırım kararı düzenlenen gerçek kişi ise; adı soyadı, adresi ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasının,
- b) İdarî yaptırım kararı düzenlenen tüzel kişi ise; unvanı, adresi, vergi sicil numarası, vergi dairesi ve kanunî temsilcisinin adı soyadının,
- c) İdarî yaptırım kararı verilmesini gerektiren kabahat fiilinin,
- ç) Fiilin işlendiği yer ve zamanın,
- d) Kararı bağlayan idari yaptırımın dayanağının,
- e) İdari para cezası miktarının,
- f) Karar tarihi ve kararı veren kamu görevlisinin adı, soyadı ve unvanının,
- g) Bu fiilin işlendiğini ispata yarayacak delillerin,
- ğ) Cezanın ödeneceği yerin,
- h) Ödeme süresinin ve şeklinin,
- ı) İdarî yaptırım kararına karşı kanun yolunun (merci ve süresi),
- i) Karar tebliğ tarihinin,
- j) Cezaya muhatap olanın ödemeye ilişkin haklarının, belirtilmesi zorunludur.

(4) Kanunda alt ve üst sınır olarak belirtilen cezalarda ise alt sınırdan ayrılarak ceza verilmesi hâlinde, alt sınırdan ayrılarak ceza verilmesinin gerekçeleri de ayrıca belirtilir.

İdarî yaptırım kararının tebliğ edilmesi

MADDE 20 – (1) İdarî yaptırım kararı, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebliğat Kanunu hükümlerine göre ilgili kişiye tebliğ edilir.

(2) Tebliğ edilecek idarî yaptırım kararında, karara karşı başvurulabilecek kanun yolları, mercileri ve süreleri açıkça belirtilir.

İdarî yaptırım kararına itiraz

MADDE 21 – (1) İdarî yaptırım kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde idarî yargıda dava

açılabilir.

Bakanlıkta idarî para cezası verme yetkisi

MADDE 22 – (1) Kanunda belirtilen ihlaller için idarî yaptırım kararları Bakanlık merkez teşkilâtında genel müdürler, taşra teşkilâtında il müdürü tarafından verilir.

Bakanlık dışında idarî para cezası verme yetkisi

MADDE 23 – (1) Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca yetki devri yapıldığında; ihlaller için idarî yaptırım kararı düzenlemek suretiyle idarî para cezası verme yetkisi, yetki devri yapılan kurum ve merciler tarafından kullanılır.

Süre verilmesi ve/veya faaliyetin durdurulması

MADDE 24 – (1) İhlale neden olan tesis veya faaliyetler, kirlenmenin meydana geldiği hallerde kirlenmeyi durdurmak, kirlenmenin etkilerini gidermek veya azaltmak için gerekli tedbirleri almak ve yasaklara aykırı faaliyetlerini düzeltmekle yükümlüdür.

(2) Yapılan denetim sırasında, Kanunda belirtilen yasaklara uyulmadığının veya yükümlülüklerin yerine getirilmediğinin saptanması durumunda, idarî para cezasını müteakip, tesis veya faaliyetlere, yasaklara aykırı faaliyetin düzeltilmesi ve Kanunda belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için idarî yaptırım kararı vermeye yetkili merci tarafından;

a) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için yürürlükteki mevzuatın hükümleri ve sınır değerleri değerlendirilerek bir yıla kadar,

b) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin birinci ve dördüncü paragraflarında belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için yürürlükteki mevzuatın hükümleri ve sınır değerleri değerlendirilerek bir yıla kadar,

c) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin ikinci paragrafında belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için üç aya kadar,

ç) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için yürürlükteki mevzuatın hükümleri ve sınır değerleri değerlendirilerek bir yıla kadar,

d) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen yükümlülüğün yerine getirilmesi için bir yıla kadar,

e) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için bir yıla kadar,

f) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde belirtilen yükümlülüğün yerine getirilmesi için iki aya kadar,

g) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde belirtilen yükümlülüğün yerine getirilmesi için bir yıla kadar,

ğ) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinin altıncı paragrafında belirtilen yükümlülüğe uymayan işletmeye taşıdığı kirlilik yükü ve atık su debisine bağlı olarak altı aya kadar,

h) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinin birinci paragrafında belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için altı aya kadar,

ı) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (l) bendinin ikinci paragrafında belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için altı aya kadar,

i) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (m) bendinde belirtilen yükümlülüğün yerine getirilmesi için bir aya kadar,

j) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (n) bendinde belirtilen yükümlülüğün yerine getirilmesi için işletmelerin taşıdığı kirlilik yükü ve atık su debisine göre bir yıla kadar,

k) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (o) bendinde belirtilen yükümlülüğün yerine getirilmesi için bir yıla kadar,

l) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (p) bendinde belirtilen yükümlülüğün yerine getirilmesi için on beş güne kadar,

m) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (r) bendinde belirtilen yükümlülüğün yerine getirilmesi için bir yıla kadar,

n) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (v) bendinde belirtilen yükümlülüğün yerine getirilmesi için;

1) Lisans almış geri kazanım/bertaraf tesislerine aksaklıklarını giderecek termin planı için on iş gününe ve yatırımlarını tamamlamak için ise bir yıla kadar,

2) Tehlikeli atık üreten tesislerde uygunsuzluk tespit edilirse, bu uygunsuzluğu gidermek üzere altı aya kadar, uygunsuzluğun giderilmesi için yatırım gerekmesi halinde termin planı verilmesi için otuz takvim gününe ve yatırımın tamamlanması için de bir yıla kadar,

3) Kaza durumunda tehlikeli atıkların ve tehlikeli kimyasalların döküldüğü yerde kirliliğin ortadan kaldırılması için bir aya kadar,

o) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (y) bendinde belirtilen yükümlülüğün yerine getirilmesi için

bir yıla kadar,

ö) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (aa) bendinde belirtilen yükümlülüğün yerine getirilmesi için bir aya kadar,

p) Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (bb) bendinde belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için bir aya kadar, süre verilebilir.

(3) Bu süreler sonunda yasaklara uymayan veya yükümlülüğünü yerine getirmeyen tesis veya faaliyetin çalışması, yasağın veya yerine getirilmeyen yükümlülüğün çeşit ve niteliğine göre kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulur.

(4) Çevre kirliliğinin toplum sağlığı yönünden tehlike yarattığı hallerde tesis veya faaliyet, süre verilmeksizin kısmen veya tamamen durdurulur ve bu durum Sağlık Bakanlığına bildirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Gemi Kaynaklı Kirlilik Denetimi

Tespit tutanağı

MADDE 25 – (1) Yetki devri yapılan kurum ve mercilerce gemilerle ilgili olarak yapılan denetimler, deniz kirliliği denetim ekibi tarafından gerçekleştirilir.

(2) Denizlerde idarî para cezası vermeye yetkili kurum ve mercilerin yetkili oldukları alanlarda sürekli olarak havadan, karadan ve denizden kontrol ve izleme yapmaları, kontrol, izleme ve haberleşme için gerekli her türlü tedbiri almaları esastır.

(3) Gemilerle ilgili yapılan denetimlerde, Ek-2’de yer alan tespit tutanağı en az üç nüsha olarak düzenlenir. Her nüshası arasına karbon kâğıdı konulan ya da kendiliğinden karbonlu tespit tutanakları sabit, mürekkepli veya tükenmez kalemle hazırlanır; tutanağı düzenleyenlerin her biri ve ihlale neden olan yetkili temsilci/geminin kaptanı tarafından imzalanır. İhlale neden olan yetkili temsilci/geminin kaptanı, imza atmaktan kaçındığı takdirde ya da kirlüten geminin olay yerinden ayrılması veya havadan tespit yapılması halinde bu durum tutanakta belirtilir.

(4) 17 nci maddenin beşinci fıkrasında yer alan hüküm, gemiler için tespit tutanağı ile uygulanır.

Gemilerde ihlal tespiti

MADDE 26 – (1) Gemi kaynaklı deniz kirliliğinin denetiminde yetki devri yapılan kurum ve mercilerin deniz kirliliği denetim ekipleri tarafından, yetkili oldukları alanlarda;

a) Kirlenen mahallin, kirleticî türünün ve kirlüten geminin fotoğraf, video, hava fotoğrafı, IR/UV tarayıcı veya diğer teknik cihazların biri veya birkaçı ile fiilen tespiti yapılarak Ek-2’de yer alan tespit tutanağı düzenlenir. Bu durumda, kirlenen mahalden ve kirlüten gemiden numune alınmasına gerek yoktur.

b) Kirleticî türünün veya kirlüten geminin/gemilerin tespit edilememesi durumunda, kirlenen mahalden, kirlenen mahale en yakın kirlenmemiş mahalden ve/veya kirliliğe sebep olma ihtimali olan gemiden/gemilerden meydana gelen olayın mahiyetine göre numune alınarak, Ek-3’te yer alan numune tutanağı ile birlikte Ek-2’de yer alan tespit tutanağı düzenlenir.

(2) Kirlüten geminin kirlenme mahallinden uzaklaşıp farklı bir idarî para cezası vermeye yetkili kurumun alanına girmesi durumunda, kirlenme mahallindeki idarî para cezası vermeye yetkili kurumun deniz kirliliği denetim ekiplerince;

a) Kirlenen mahallin, kirleticî türünün ve kirlüten geminin fotoğraf, video, hava fotoğrafı, IR/UV tarayıcı veya diğer teknik cihazlar ile fiilen tespiti yapılarak Ek-2’de yer alan tespit tutanağı düzenlenir. Geminin bulunduğu mevkideki idarî para cezası vermeye yetkili kuruma idari yaptırım uygulanmak üzere gönderilir. Bu durumda, kirlenen mahalden ve kirleticiden numune alınmasına gerek yoktur.

b) Kirleticî türünün veya kirlüten geminin tespit edilememesi durumunda, kirlenen mahalden numune alınarak Ek-3’te yer alan numune tutanağı ile birlikte Ek-2’de yer alan tespit tutanağı düzenlenerek geminin bulunduğu mevkideki idarî para cezası vermeye yetkili kuruma gönderilir. İdarî para cezası vermeye yetkili kurum tarafından kirliliğe sebep olma ihtimali olan gemiden/gemilerden numune alınarak, Ek-3’te yer alan numune tutanağı ile birlikte Ek-2’de yer alan tespit tutanağı düzenlenir.

(3) Gemi kaynaklı deniz kirliliğinin denetiminde yetki devri yapılan kurum ve mercilerin deniz kirliliği denetim ekipleri tarafından kendi sorumluluk alanları dışında ihlal tespit etmeleri durumunda;

a) Kirlenen mahallin, kirleticî türünün ve kirlüten geminin fotoğraf, video, hava fotoğrafı, IR/UV tarayıcı veya diğer teknik cihazlar ile fiilen tespiti yapılarak Ek-2’de yer alan tespit tutanağı düzenlenir. Geminin bulunduğu mevkideki idarî para cezası vermeye yetkili kuruma idari yaptırım uygulanmak üzere gönderilir. Bu durumda, kirlenen mahalden ve kirleticiden numune alınmasına gerek yoktur.

b) Kirleticî türünün veya kirlüten geminin tespit edilememesi durumunda, idarî para cezası vermeye yetkili kuruma ivedilikle bildirimde bulunulur. Ancak geminin/gemilerin alandan ayrılması ve/veya kirliliğin hava veya deniz şartları nedeniyle dağılmasının söz konusu olması durumunda; kirlenen mahalden, kirlenen mahale en yakın kirlenmemiş mahalden ve/veya kirliliğe sebep olma ihtimali olan gemiden/gemilerden meydana gelen olayın mahiyetine göre numune alınarak, Ek-3’te yer alan numune tutanağı ile birlikte Ek-2’de yer alan tespit tutanağı

düzenlenerek geminin bulunduğu mevkideki idarî para cezası vermeye yetkili kuruma gönderilir.

(4) Kirlenen geminin kirlenme mahallinden uzaklaşıp, karasularımızın, münhasır ekonomik bölge veya serbest bölgelerin dışında bulunduğu durumlarda, yetki devri yapılan kurum ve mercilerin çevre denetim ekipleri tarafından; kirlenen mahallin ve kirlenen geminin fotoğraf, video, hava fotoğrafı, IR/UV tarayıcı veya diğer teknik cihazlar ile fiilen tespiti yapılarak Ek-2'de yer alan tespit tutanağı düzenlenir ve idari yaptırım işlemleri 34 üncü maddeye göre yürütülür.

(5) Numune alınması halinde, alınan numuneler özel kaplarına konularak mühürlenir. Numuneler en yakın yetkilendirilmiş laboratuvara mevzuatta belirtilen süre içinde teslim edilir/gönderilir. Alınan numuneler yetkilendirilmiş laboratuvarında derhâl değerlendirilerek sonuç bir rapor ile bildirilir.

(6) Gemilerin atıklarına ilişkin bildirim ve bilgi verme yükümlülüğünü yerine getirmemesi durumunda; gemi kaynaklı deniz kirliliğinin denetiminde yetki devri yapılan kurum ve mercilerin deniz kirliliği denetim ekipleri tarafından Ek-2'de yer alan tespit tutanağı düzenlenir.

(7) Gemilere verilecek idarî para cezalarında Bakanlıkça yetki verilmiş kurum ve mercilerin yetkili amirleri tarafından Ek-4'te yer alan idarî yaptırım kararı düzenlenir.

Gemilerde ihlalin tespitinde istisna

MADDE 27 – (1) Kirleticilerin özellikleri ve kirlenme yoğunluğu göz önüne alınarak, 18 grostona kadar olan (18 groston dâhil) gemilerin sebep olduğu kirlenmeler için, ihlalin tespitinde numune alma şartı aranmaz.

(2) 24 üncü maddenin ikinci fıkrasının (e) bendinde düzenlenen süre verilmesi durumu, gemilerde tespit edilen ihlallerde uygulanmaz.

ALTINCI BÖLÜM

İdarî Para Cezası Takip ve Tahsili

İdarî para cezalarını ödeme süresi

MADDE 28 – (1) İdarî para cezaları, idarî yaptırım kararının tebliğinden itibaren otuz gün içinde ödenir.

İdarî para cezalarının ödenmesi

MADDE 29 – (1) İdarî para cezaları, muhasebe yetkilisi mutemedine alındı karşılığında ödenebileceği gibi ilgili muhasebe birimi veznesine veya banka hesabına da ödenebilir.

(2) İdarî para cezalarının, dava açma süresi içinde ve dava açılmadan önce defaten ödenmesi hâlinde, cezanın dörtte üçü tahsil edilir.

(3) İdarî para cezası tamamen tahsil edildikten itibaren en geç bir ay içinde durum, ilgili kamu kurum ve kuruluşuna bildirilir.

(4) İdarî para cezalarının tahsilinde kullanılacak belgelerde ilgili mevzuat hükümlerine uyulur.

İdarî para cezalarının taksitli ödenmesi

MADDE 30 – (1) İdarî para cezasına muhatap olanın ekonomik durumunun müsait olmaması hâlinde idarî para cezasının ilk taksitinin idarî para cezasının ödeme süresi içinde peşin ödenmesi koşuluyla, idarî para cezasının tebliğ edildiği tarihten itibaren bir yıllık süre içerisinde ve en fazla dört eşit taksit hâlinde ödenmesine karar verilebilir. Taksitlerin zamanında ve tam olarak ödenmemesi halinde, idarî para cezasının kalan kısmının tamamı tahsil edilir.

(2) İdarî para cezasının ödeme süresi olan bir ay içinde yapılan taksitlendirme talepleri idarî para cezası vermeye yetkili mercilerce değerlendirilerek karar verilir. Taksitlendirme talebi; çevre denetim tutanağı ile ceza karar tarihi, karar tebliğ tarihi, taksit tarihleri ve tutarları açık olarak belirtilmek suretiyle yazılı olarak yapılır.

(3) Taksitlendirilen idarî para cezasına ilişkin taksitlendirme kararının bir örneği, karar tarihinden itibaren on iş günü içerisinde yetkili merci adına tahsilatı yapacak muhasebe birimine gönderilir.

Gemilere verilecek idarî para cezalarının ödeme şekli ve süresi

MADDE 31 – (1) Kanunda belirtilen ihlallere neden olan gemilere verilen idarî para cezası derhâl ve defaten ödenir. Cezanın derhâl ve defaten ödenmemesi hâlinde; kirlenen gemi yetkilisi, sahibi, işleteni, kiracısı, sigortacısı, acentesi veya ilgili kuruluşundan teminat göstermesi istenir. Banka teminat mektubu veya geminin bağlı olduğu küllüp sigortacısı tarafından düzenlenecek teminat mektubu, teminat olarak kabul edilir.

(2) Kirliliğin oluşmasını müteakip geminin neden olduğu kirliliği kendi imkânları ile giderdiği tespit edildiği takdirde, idarî para cezası üçte bir oranında uygulanır.

Gemilere verilecek idarî para cezasının ödenmesinde teminat gösterilmemesi

MADDE 32 – (1) Kanunda belirtilen ihlallere neden olan gemilere verilen idarî para cezalarının derhâl ve defaten ödenmemesi veya bu hususta yeterli teminat gösterilmemesi hâlinde gemi, idarî para cezası vermeye yetkili merciin talebi üzerine yetkili kurum tarafından seyrüseferden ve faaliyetten men edilir.

(2) Kendi makineleri ile tahrik edilemeyen deniz vasıtaları hakkında gerekli zabıt tutularak durum en yakın sahilgar il veya ilçe merkezindeki savcılığa intikal ettirilir.

(3) Yabancı bir geminin seyrüsefer veya faaliyetten men edilmesi hâlinde ilgili liman başkanlıklarınca, gemilerin bayrak devletine veya ait olduğu devlete uygun vasıtalarla, alınan tedbirler ve verilen cezalar hakkında gecikmeksizin bilgi verilir.

Karasuları içerisinde idarî para cezasına ilişkin işlemler

MADDE 33 – (1) Kirleten geminin kirlenen mahalden uzaklaşıp karasuları, münhasır ekonomik bölge veya serbest bölgeler içerisinde bulunduğu durumlarda, kirleten gemi için belirlenen idarî para cezasına ilişkin işlemler, durumun bildirildiği yetkili kurum tarafından 31 inci ve 32 nci maddelerde belirtilen usullere uygun olarak yapılır.

Karasuları dışında idarî para cezasına ilişkin işlemler

MADDE 34 – (1) Kirleten geminin kirlenme mahallinden uzaklaşıp karasularımızın, münhasır ekonomik bölge veya serbest bölgelerin dışında bulunduğu durumlarda, Bakanlık; Dışişleri Bakanlığı ve yurt dışındaki ilgili temsilciliklerimiz kanalı ile ihlalin tespitine ve belirlenen idarî para cezasına ilişkin bilgileri kirleten geminin bayrak veya ait olduğu devletine bildirir ve idarî para cezasının kirletenden tahsil edilerek ödenmesini talep eder.

(2) İdarî para cezasının ödenmemesi hâlinde kirleten aleyhinde Türk Mahkemelerinde dava açılır.

Gemilere süre tanınması

MADDE 35 – (1) Seyrüseferden men edilen veya savcılığa teslim edilen gemiler hakkında verilen idarî para cezasının bir aylık süre içinde ödenmemesi, teminat gösterilmemesi hâlinde, idarî para cezası 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Gemilerin uğraksız geçişleri

MADDE 36 – (1) Karasularımızdan yapılan uğraksız geçişlerde kirlenmeye sebebiyet veren gemi veya deniz vasıtalarına, gemi yetkililerinin ihlalin tespiti için gerekli süreyi beklemek istememeleri durumunda, idarî para cezasının ödenmesi veya teminat gösterilmesi üzerine seferlerine devam izni verilir.

İdarî para cezasının ödenmemesi hâlinde izlenecek yol

MADDE 37 – (1) Bakanlık ve Bakanlıkça yetki devri yapılan 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerince verilen idarî para cezalarının ödeme süresi içinde ödenmemesi veya taksitlendirilmesi hâlinde taksitlerin tam ve süresinde ödenmemesi durumunda, ödenmeyen idarî para cezası tutarları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre vergi dairelerince takip ve tahsil edilir.

(2) Bakanlıkça yetki devri yapılan mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezalarının ödeme süresi içinde ödenmemesi veya taksitlendirilmesi hâlinde taksitlerin tam ve süresinde ödenmemesi durumunda, ödenmeyen idarî para cezası tutarları ilgili kanunlarında aksine hüküm bulunmadığı takdirde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kendileri tarafından tahsil olunur.

İdari yaptırım karar defteri

MADDE 38 – (1) İdari yaptırım kararları Bakanlık ve İl Müdürlüklerinde e-denetim sistemi üzerinden tutulur.

(2) Yetki devri yapılan kurum ve merciler, Kanuna göre yaptıkları çevre denetimleri sonucunda idari yaptırım uygulamışlarsa bu idari yaptırımları kendi İdari Yaptırım Karar Defterlerine işlerler.

İdarî para cezalarının gelir kaydı

MADDE 39 – (1) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idareleri tarafından verilen idarî para cezaları genel bütçeye gelir kaydedilir.

(2) Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisi verilen ve 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer almayan kurum ve merciler tarafından verilen idarî para cezalarının yüzde ellisi, Çevre Kanunu uyarınca yapılacak denetimlerle ilgili harcamaları karşılamak ve diğer çevre hizmetlerinde kullanılmak üzere bu kurumların bütçesine, yüzde ellisi ise genel bütçeye gelir kaydedilir. Tahsil edilen tutarın genel bütçeye gelir kaydedilecek miktarı en geç tahsilatı takip eden ertesi ayın on beşine kadar cezayı tahsil eden kurum ve mercinin bulunduğu mahaldeki ilgili muhasebe birimi hesaplarına aktarılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çevre Gönüllüsünün Nitelikleri ve Görevleri

Çevre gönüllüsünde aranacak nitelikler

MADDE 40 – (1) Çevre gönüllüsünün;

- Kamu hizmetlerinden yasaklı olmaması,
- Bakanlık tarafından düzenlenecek çevre gönüllüsü eğitimine katılmış olması, gerekmektedir.

Çevre gönüllüsünün görevleri

MADDE 41 – (1) Çevre gönüllüsü, ihlalleri Bakanlığın merkez veya taşra teşkilatına iletmekle yükümlüdür.

(2) Görevini kötüye kullandığı tespit edilen çevre gönüllülerinin bu görevleri sona erdirilir; bu kişiler yeniden çevre gönüllüsü olarak başvuruda bulunamazlar.

Çevre gönüllüsünün bildirimde bulunma yetkisi

MADDE 42 – (1) Çevre gönüllülerinin tesis veya faaliyetlere giderek denetleme yapma yetkisi olmayıp ihlalleri bildirme yetkisi bulunmaktadır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Gizliliğe riayet

MADDE 43 – (1) Bakanlık, İl Müdürlükleri ve yetki devri yapılmış kurum ve merciler, yapılan çevre

denetimleri esnasında öğrendikleri ticari sır mahiyetindeki bilgileri açıklayamazlar.

Belgelerin basım ve dağıtım

MADDE 44 – (1) Bu Yönetmeliğin eklerinden; Bakanlık ve İl Müdürlükleri tarafından kullanılacak olanlar Bakanlıkça, Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisi verilen kurum ve merciler tarafından kullanılacak olanlar ise bu kurum ve merciler tarafından bastırılır ve dağıtılır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelikler

MADDE 45 – (1) 21/11/2008 tarihli ve 27061 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevre Denetimi Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 3/4/2007 tarihli ve 26482 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevre Kanununa Göre Verilecek İdarî Para Cezalarında İhlalin Tespiti ve Ceza Verilmesi ile Tahsili Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır. Yürürlükten kaldırılan anılan Yönetmeliğe yapılmış atıflar, bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten önce İl Müdürlüklerine dağıtılmış olan matbu çevre denetim tutanakları çevre denetimlerinde kullanılabilir.

(2) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten önce bastırılmış olan matbu tespit tutanakları ile numune alma tutanakları gemilerle ilgili denetimlerde kullanılabilir.

Yürürlük

MADDE 46 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 47 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.

ÇEVRE DENETİM TUTANAĞI
(Tüzel Kişiler İçin)

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

Denetim Tarihi ve Saati	Tutanak Seri No :	Sayfa
Başlangıç: .../.../..... - Bitiş: .../.../.....	Denetim ID :	

DENETLENEN TÜZEL KİŞİNİN

Adı			
Adresi			
Vergi Sicil No	Vergi Dairesi		
Tel. No.	E-posta		
Yetkili Temsilcinin Adı Soyadı	T.C. Kimlik No/ Pasaport No		
Tesis Yetkilisinin Adı Soyadı	T.C. Kimlik No/ Pasaport No		

DENETİM BULGULARI:

(Bu alan yeterli olmadığında boş bir kâğıda işbu tutanağın seri numarası yazılarak bulguların yazımına devam edilir ve denetim bulgularının bitiminde düzenleyenler tarafından paraflanır.)

Denetimi Gerçekleştiren Birim			
Denetim Nedeni	Planlı ☐	Ani ☐	Şikâyet ☐

Düzenleyenlerin

Adı Soyadı	Kurumu ve Unvanı	İmzası	Onay / Görev Yazısı Tarihi ve Sayısı

İşbu tutanak .....madde.....sayfa olarak düzenlenmiştir.

ASIL

ÇEVRE DENETİM TUTANAĞI
(Gerçek Kişiler İçin)

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

Denetim Tarihi ve Saati Başlangıç: .../.../..... - Bitiş: .../.../.....	Tutanak Seri No : Denetim ID :	Sayfa
--	-----------------------------------	-------

DENETLENEN GERÇEK KİŞİNİN

Adı Soyadı	T.C. Kimlik No	
Doğum Yeri ve Tarihi	Yabancı ise Pasaport No	
Ev Adresi		
İş Adresi		
E-posta	Cep Telefonu	

DENETİM BULGULARI:

(Bu alan yeterli olmadığında boş bir kâğıda bulguların yazımına devam edilir ve denetim bulgularının bitiminde düzenleyenler tarafından paraflanır.)

Denetimi Gerçekleştiren Birim			
Denetim Nedeni	Planlı ☐	Ani ☐	Şikâyet ☐

Düzenleyenlerin

Adı Soyadı	Kurumu ve Unvanı	İmzası	Onay / Görev Yazısı Tarihi ve Sayısı

İşbu tutanak .....madde.....sayfa olarak düzenlenmiştir.

ASIL

TESPİT TUTANAĞI
(Inspection Report)

Tutanak Seri No:

DENETİM YAPILAN GEMİYE AİT BİLGİLER
(Information About The Ship)

GEMİ ADI (Ship's Name) :
 IMO/SİCİL NUMARASI(IMO/SHIP NO) :
 BAYRAĞI (Flag) :
 GEMİ CİNSİ (Type of Ship) :
 GROS TONAJI (GT) :
 ÇAĞRI İŞARETİ (Call Sign) :
 GEMİ SAHİBİ (Ship Owner(s)) :
 GEMİ SAHİBİNİN ADRES / TELEFONU :
 (Ship Owner's Address and Telephone)
 İŞLETENİN ADRES / TELEFONU :
 (Operator's Address and Telephone)
 KAPTAN/YETKİLİ ADI SOYADI :
 (Master or Authorized Person Name
 Surname)
 KAPTAN/YETKİLİ T.C. KİMLİK NO- :
 PASAPORT NO
 (Master/Authorized Person T.C. ID No-
 Pasaport No)
 YEREL ACENTANIN ADRES / :
 TELEFONU
 (Local Agency's Address and Telephone)
 KİRLENMENİN TÜRÜ(Type of Pollution) :
 OLAY MEVKİİ (Location of Pollution) :
 TARİH /YEREL SAAT (Date/ Local Time) :
 NUMUNE ALINAN YERLER / NUMUNE :
 SAYISI

(Sample points and number of samples)

DELİLLER (Evidence(s)): ...../...../20..... tarihli ve ..... numaralı numune tutanağı

DENETİMBULGULARI(InspectionFindings):.....

Bu tespit tutanağı, 2872 sayılı Çevre Kanununa göre tanzim edilmiştir. (This inspection report has been filled up according No. 2872 Law of Environment)

Deniz Denetçisi/Kurumu
(Marine Inspector/
Name of Authority)

Deniz Denetçisi/Kurumu
(Marine Inspector/
Name of Authority)

Yetkili Temsilci/ Gemi Kaptanı
(Master/ Authorized Person)

NUMUNE TUTANAĞI
Report for Samples
NUMUNE ALINAN GEMİYE AİT BİLGİLER
(Information About the Ship That the Samples Have
Been Taken)

GEMİ ADI (Ship's Name) :
 BAYRAĞI (Flag) :
 IMO/SİCİL NUMARASI(IMO/SHIP NO) :
 GEMİ CİNSİ (Type of Ship) :
 GROS TONU (GT) :
 ÇAĞRI İŞARETİ (Call Sign) :
 GEMİ SAHİBİ (Ship Owner(s)) :
 GEMİ SAHİBİNİN ADRES / TELEFONU :
 (Ship Owner's Address and Telephone)
 İŞLETEN (Operator(s)) :
 İŞLETENİN ADRES / TELEFONU :
 (Operator's Address and Telephone)
 KAPTAN veya YETKİLİ/ T.C. KİMLİK :
 NO-PASAPORT NO :
 (Master/Authorized Person TC ID No-
 Pasaport No)
 YEREL ACENTANIN ADRES / :
 TELEFONU :
 (Local Agency's Address and Telephone) :
 KİRLENMENİN TÜRÜ :
 (Type of Pollution)
 KİRLENMENİN MEVKİİ :
 (Location of Pollution)
 TARİH /YEREL SAAT (Date/ Local Time)
 NUMUNE ALINAN YERLER/NUMUNE
 SAYISI :
 (Sample points and number of samples)
 MÜHÜR SAYISI (Number of Seals) :
 MÜHÜRLERİN SERİ NUMARALARI :
 (Serial numbers of seals)
 OLAY VE KİRLİLİĞİN NEDENİ : .....
 HAKKINDA KISA BİLGİ .....
 (Brief Details of Incident and Cause of
 Pollution) .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

Gemiden ve kirlenen mahalden yukarıda belirtilen sayı kadar numune alınmış ve resmî mühürle mühürlenmiştir.

(The number of samples which is indicated above have been taken from the ship and polluted area and have been stamped with the official seal.)

Gemiden ve kirlenen mahalden alınan ..... adet ..... seri numaralı mühürlü numuneler gemi kaptanına teslim edilmiştir.

(.....pieces of sealed samples with serial numbers on seals .... taken from the ship and polluted area has been delivered to Master.)

Bu numune tutanağı Çevre Denetim Yönetmeliğinin 26 ncı maddesi uyarınca olay mahallinde tanzim edilmiştir.

(This report of samples has been filled up at the incident area according to the Article No 26 of the By Law of Environmental Inspection)

Deniz Denetçisi/Kurumu
(Marine Inspector/
Name of Authority)

Deniz Denetçisi/Kurumu
(Marine Inspector/
Name of Authority)

Yetkili Temsilci/ Gemi Kaptanı
(Master/ Authorized Person)

Cilt No
(Volume No)

Sayfa No
(Page No)

.....(Yetkili Kurum Unvanı)

GEMİ İDARİ YAPTIRIM KARARI
(Administrative Sanction Decree)

Sayın ..... unvanlı , ...IMO/Sicil numaralı geminin kaptanı ..... (TC No/Pasaport No: .....gemi yetkilisi veya donatanı), .../...../20.... tarihli ve ..... cilt ..... sayfa numaralı tespit tutanağına göre; 2872 sayılı Çevre Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrası, aynı Kanunun 20 nci maddesine aykırı bir şekilde kirletme ihlali yaptığınız sabit olunmuştur.

2872 sayılı Çevre Kanununun 12 nci ve 24 üncü maddeleri kapsamında; aynı Kanunun 20 nci maddesinin (...) bendinin .... numaralı alt bendi uyarınca ..... (.....) TL para cezası uygulanmasına ...../...../20.... tarihinde karar verilmiştir.

Tebliğ olunur.

Mr./Ms. ....; (The Master/Authorized person or the ship-owner, Passport No:.....) of the ship named .....; IMO/ Ship Number....., according to the report dated .../.../20.... with number....., it was determined that you committed the offense of polluting in violation of the 1st paragraph of the 8th article of the Environment Law No. 2872 and the 20th article of the same law.

This is to notify that in the scope of the 12th and 24th articles of the Environment Law No. 2872 and in accordance with ..... subparagraph of ..... paragraph of the 20th article of the Environment Law No. 2872, it was decided for a fine in the amount of ..... (.....) TL to be imposed on ...../...../20....)

Yetkili İmzası
(Signature of Competent Authority)
Adı Soyadı (Name/Surname)
(Unvan/Title)
Yetkili Kurum Unvanı (Name of
Competent Authority)

1) Para cezasının derhal ve defaten ödenmemesi veya bu hususta teminat gösterilmemesi hâlinde talebimiz üzerine geminiz Liman Başkanlığınca seyrüsefer ve faaliyetten men olunacaktır.
(In case that the fine is not paid immediately and in a single sum or that no guarantee is covered on this matter, your ship shall be prohibited from traffic and activity by the port authority upon our demand.)

2) Teminat olarak, banka mektubu veya geminin bağılı olduğu kulüp sigortacısı tarafından düzenlenecek teminat mektubu kabul edilecektir.

(A bank letter of guarantee or a letter of guarantee issued by the ship's insurance agent shall be accepted as a guarantee.)

3) Para cezası kararına karşı otuz gün içinde yetkili İdare Mahkemesine itiraz edilebilir.

(Objections against the fine decision can be filed to the competent Administrative Court within thirty days.)

4) Otuz gün içinde ödenmeyen veya teminata gösterilmeyen para cezalarının kesinleşmesini müteakip, bu para cezaları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre tahsil edilecektir.

(The fines which have not been paid within thirty days or shown in guarantee, shall be collected in accordance with the Law on the Procedure of Collecting Public Credits No. 6183.)

5) Para cezasının dava açma süresi içinde ödenmesi hâlinde, tahakkuk eden tutarın dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, kişinin bu karara karşı kanun yoluna başvurmasını etkilemez.

(In case that the fine is paid within the term of litigation, three out of four of the total amount shall be collected. Paying in cash shall not affect the person's right of appealing to legal proceedings against this decision.)

6) İdari para cezasının ödeme yeri/ Payment Options :

TEBLİĞ EDEN
(Notifying Party)

TEBELLÜĞ EDEN
(Notified Party)